

Gigt kan trække tænder ud

Regeringen vil udvide tandlægetilskuddet under sundhedsloven (§166), så flere patienter kan få hjælp til tandlægebehandling. Det hilser vi velkomment. Det er der et stort behov for. Særligt for patienter med en inflammatorisk gigtsygdom som leddegigt.

Gigtforeningen sender derfor vores ønsker til det kommende lovforslag, der skal udvide rammen med 100 mio. kr. og sikre flere patienter hjælp til tandbehandling.

Der er sammenhæng mellem gigt- og tandsygdom. Derfor skal flere gigtpatienter inkluderes i ordningen

Inflammatorisk gigtsygdom (eks. leddegigt) og inflammatorisk tandsygdom (parodontitis) går desværre fint hånd i hånd. En inflammation det ene sted kan øge inflammationen det andet sted.

Det viser forskningen.

Heldigvis kan gigtpatienter få gratis behandling, som kan bremse leddegigten, der ellers nedbryder knogler og led i kroppen. Men hvis inflammationen også rammer mund og tænder, er der ingen hjælp at hente. Her er du overladt til dig selv og din egen pengepung.

Konkret ønsker Gigtforeningen følgende forbedringer af tandtilskudsordningen under sundhedsloven:

1. Udvidelse af ordningen, så den også omfatter leddegigtpatienter
2. Forenkling af ordningen for eksisterende gigtpatienter med Sjøgrens Syndrom (50% får afslag i dag)
3. Gigtpatienter med Behcets Sygdom inddrages under sjældne sygdomme

Gigtpatienter risikerer tandlægeregninger på op til 50.000 kr.

Patienter med inflammatorisk gigtsygdom har en øget risiko for parodontitis, der nedbryder væv og knogle, hvor tænderne sidder fast. På grund af stor brugerbetaling har mange patienter ikke råd til den nødvendige behandling hos tandlægen. I Gigtforeningen ser vi tandlægeregninger fra medlemmer på op til 50.000 kr.

Det har en konsekvens. I en undersøgelse hos Gigtforeningen blandt 1.000 gigtpatienter svarer hele 28%, at økonomien afholder dem fra at gå til tandlæge.

Problemet forværres af, at tandbørstning og brug af tandtråd er svært med gigt i arme og hænder

Det er en stor udfordring, når man har svær gigt i hænder og arme, at man har svært ved at bruge tandbørste og tandtråd, som ellers er væsentlig i forebyggelsen af parodontitis. Derfor bør der sikres tilskud til flere forebyggende kontrolbesøg.

Undersøgelse om tandbehandling blandt 1.000 gigtpatienter i Gigtforeningens brugerpanel.

Her svarer:

28%, at økonomien afholder dem fra at gå til tandlæge

32% med leddegigt, at de har nedsat funktion i hænder/arme og svært ved at bruge tandtråd

11%, at de ikke kan børste deres tænder grundigt

Leddegigt angriber også leddene i fingrene, hvilket gør dem ømme og stive. Herved bliver det svært at bruge fx en tandbørste og tandtråd ordenligt.

Baggrund, tal og fakta

Leddegigt og parodontitis

Parodontitis er en tilstand i tandkødet, hvor der opstår tandkøds-lommer med bakterier omkring tænderne. Her opstår sår og inflammation, der over tid kan føre til tab af tænder. Fra de mange sår trænger bakterier ind i blodbanen og forstærker inflammationen ved andre inflammatoriske sygdomme ("benzin på bålet") herunder leddegigt. Forskningen viser, at:

- Der er en kausal sammenhæng mellem parodontitis og leddegigt¹.
- Det kliniske forløb af parodontitis hos patienter med leddegigt er mere alvorligt uafhængigt af alder, køn, etnicitet og rygning. Og de har et øget tand- og fæstetab sammenlignet med kontrolgrupper².

Parodontitis kan delvist forebygges ved hyppig tandbørstning, tandtråd samt kontrol hos tandlæge. Det er imidlertid vanskeligt for patienter med svær leddegigt i hænder og arme at børste tænder og bruge tandtråd optimalt. Set i lyset af den store risiko for alvorlige forløb ved parodontitis og tab af tænder, har patienter med leddegigt derfor brug for særlig hyppig kontrol og tidlig behandling hos tandlæge. Næsten 50.000 danskere har leddegigt. Heraf skønnes 10–15.000 at have svært nedsat hånd/arm funktion.

Sjøgrens syndrom

Sjøgrens syndrom er en gigt og bindevævssygdom, der nedsætter tåre- og spytkirtelfunktionen, så patienternes slimhinder udtørres i øjne og mund. Den manglende spytproduktion medfører huller i tænderne, betændt tandkød mv. Patienter med Sjøgrens kan få særligt økonomisk tilskud til tandpleje, hvis de kan dokumentere, at tandproblemerne er en følge af Sjøgrens syndrom. Men ca. 50% får afslag på tilskud. Det skyldes flere forhold:

1. Tandlægen skal kunne dokumentere, at tandproblemerne er opstået efter diagnosen er stillet. Det synes som et urimeligt krav, da patienterne godt kan have symptomer fra munden i flere år før diagnosen stilles.
2. Der gives ikke tilskud til behandling af paradentose, da lidelsen ikke direkte skyldes Sjøgren. Men da paradentose opstår efter mangeårige tandproblemer som følge af fx Sjøgrens, er det ikke et rimeligt krav.
3. Det er meget administrativt tungt og vanskeligt at søge tilskud efter § 166.

Sjøgrens syndrom findes som primær gigtsygdom eller sammen med anden gigtsygdom. Sygdommen har en prævalens på 0,1–0,6% af befolkningen. Forekommer hos 20% af patienter med leddegigt.

Behcets Sygdom

En sjælden bindevævssygdom, som ud over leddene, angriber hud, slimhinder, øjne og indre organer. Et af de hyppigste symptomer er sår i mundhulen, der er meget smertefulde³ og gør det yderst vanskeligt for patienterne at klare optimal mundhygiejne mv. Dermed øges risikoen for tandsygdomme og tandkødsbetændelse. Samtidig tyder forskningen på, at tandsygdomme og tandkødsbetændelse forværrer sygdomsaktiviteten i Behcets sygdom, herunder sårene i mundhulen. Det er således en ond cirkel, og derfor anbefaler de førende eksperter at være opmærksom på den orale sundhed gennem relevant behandling af tænder og tandkød, god mundhygiejne og regelmæssige tandeftersyn som en væsentlig del af behandlingen af Behcets sygdom⁴.

1. P. Holmstrup et al: Comorbidity of periodontal disease: two side of the same coin? An introduction for the clinician (2017)

2. The interrelationship of periodontitis and rheumatoid arthritis, Bolstad et al. 2019 samt Tandlægebladet 2020

3. The close association between dental and periodontal treatment and oral ulcer course in Behcet's disease: a prospective clinical study (Karacayli et al. 2009)

4. Oral Health and its Aetiological Role in Behcet's Disease (Muncu et al. 2021)